

Stichting Heidehof

Jaarverslag 2024

Stichting Heidehof

Stichting Heidehof bewaakt het duurzame beheer van bos en natuur in de natuurgebieden die onder het beheer van Landgoed Heidehof vallen. De stichting hecht groot belang aan herstel van de relatie tussen mens en natuur en ondersteunt activiteiten die deze relatie bevorderen. De stichting besteedt veel zorg en aandacht aan het behoud van natuur en de terugkeer van oorspronkelijke flora en fauna. Bijzondere aandacht heeft het vergroten van biodiversiteit.

Doelstellingen Stichting Heidehof:

1. Versterken van de kwaliteit van natuur op Landgoed Heidehof en daarbuiten.
2. Re-integratie van mens en natuur.
3. Bevorderen van maatschappelijke en politieke waardering voor natuur.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

1. Het bevorderen van de natuurwaarde van Landgoed Heidehof door toezicht te houden op het duurzame natuurvolgend beheer van de natuurgebieden. We stimuleren de toepassing van methodes die volgens de nieuwste inzichten de flora en fauna weten te versterken. Hiervoor zijn natuurbeheerplannen opgesteld die regelmatig worden bijgesteld.
2. Het bestuderen en verzamelen van gegevens over de ecologische ontwikkelingen van de natuur en de mens op Landgoed Heidehof sinds de ijstijd. In het bijzonder hebben we aandacht voor de zichtbare bewoning van dit gebied door volkeren van 3.000 v.Chr. en later. Voorbeelden van elementen uit die tijd zijn de aanwezige pingoruïnes en grafheuvels.
3. Het bestuderen van de ecologische ontwikkelingen in de natuurgebieden en verrichten van praktisch onderzoek. Een doel hierbij is dat bosarbeid door de mens met al zijn hulpmiddelen op den duur kan verminderen ten gunste van natuurlijke ontwikkeling.
4. Het openstellen van Landgoed Heidehof voor het publiek dat rust en stilte zoekt. Onderdeel hiervan is het faciliteren of bieden van cursussen over de heilzame werking van de natuur en de bewustwording van de interactie tussen mens en natuur.
5. Vanuit een voorbeeldfunctie van landgoed Heidehof begeleiden tot:
 - het realiseren van respect voor de natuur;
 - spirituele bewustwording van de oorsprong van de mens in de natuur;
 - het ontwikkelen van creativiteit om de heilzame werking van de natuur op de mens te ervaren;
6. Het bevorderen van nieuwe inzichten over natuurlijke hulpmiddelen van natuurbewust wonen door toepassing van natuurlijke materialen, energiewinning uit biogas, waterzuivering en waterhergebruik.
7. Deelname aan maatschappelijke instellingen, en middels publicaties trachten het belang en de waarde van natuur uit te dragen.

Vermogen

Het vermogen van de stichting wordt aangewend voor inspanningen die voldoen aan de missies van Stichting Heidehof. Het vermogen wordt beheerd op basis van een conservatief beleggingsbeleid dat wordt toevertrouwd aan een beleggingsinstelling. Het vermogen wordt verworven door schenkingen en reserveringen uit beheeropbrengsten van het landgoed en de natuurbegraafplaats.

Bestuurders

- Uko Vegter, voorzitter
- Esther van der Weij, secretaris
- Chris Schreve, penningmeester, integratie mens en natuur
- Annetje Braat, integratie mens en natuur
- Eelco Nijboer, natuur- en bosbeleid

De bestuurders van Stichting Heidehof ontvangen geen beloning, alleen reiskosten worden vergoed.

Verslag uitgevoerde activiteiten in 2024

Liefde is de puurste route naar innerlijke rust. -Angie Weiland Crosby-

De activiteiten die in 2024 zijn uitgevoerd, hebben we geordend aan de hand van onze drie mission statements.

Versterken van de kwaliteit van natuur op Landgoed Heidehof en daarbuiten

Het kwalitatief versterken van de natuur blijft in 2024 een aandachtspunt op het landgoed. Soms hebben kleine, dan weer grotere ingrepen plaatsgevonden, maar altijd tot doel de kwaliteit van de natuur bevorderen. Het natuurbeheer volgt hierin het natuurbeheerplan van Landgoed Heidehof. Op Landgoed Heidehof is er dagelijks aandacht voor natuur. In dit verslag staan diverse ontwikkelingen beschreven. Komend jaar zal het natuurbeheerplan geactualiseerd worden.

Er zijn wekelijks zo'n twintig mensen in de natuur aan het werk op Heidehof. De werkzaamheden zijn uiteenlopend, zo wordt er in het groeiseizoen wekelijks een maaironde gedaan om de paden begaanbaar te houden. In de winter worden de jonge bosvakken handmatig gedund en markante bomen en lanen gesnoeid. Het dagelijks beheer zorgt ervoor dat de natuur binnen de invloeden van onze huidige maatschappij kan blijven floreren.

Eext

- Op Hillig Meer is inmiddels bijna 2/3e van het 'Oerbos' ontdaan van Amerikaanse vogelkers. De komende jaren blijven belangrijk om de exoot blijvend te verwijderen. We zullen inzetten op steken, ringen en zagen..
- De planvorming is op poten gezet om nog eens ruim twintig hectare agrarische grond om te vormen naar natuur. Het ecologische -en archeologische onderzoek zijn hiervoor uitgevoerd, dat laatste onderzoek vraagt nog om een extra verdiepingsslag in verband met de aanwezige 'Celtic fields'.
- Een van de zichtassen van het landgoed, de Robinia(schijnacacia)laan is gedund, mede op advies van Simon Klingen. Er is meer ruimte gekomen tussen de bomen waardoor deze beter tot ontwikkeling kunnen komen en het hopelijk langer volhouden. Daarnaast is ruimte gemaakt achter de laan om voldoende ruimte te bieden aan de ontwikkeling van de kronen.
- Het maaibeheer is aangepast en voorziet nadrukkelijker in sinusbeheer. Hierdoor is de hoop in een betere verspreiding van diverse orchideeën en andere zeldzame soorten te voorzien. De maai momenten wisselen elkaar hierdoor af, eenmaal in de nazomer, eenmaal in het voorjaar. Het maaischema is opgesteld in samenwerking met een betrokken bezoeker, Cees van Roozendaal.
- Na 2023 stond ook 2024 in het teken van veel water. De grondwaterpeilen liggen bovengemiddeld hoog. Veel natuur heeft hier baat bij, enkel de schralere graslanden lijken er dit jaar minder divers bij te liggen. Om de witbol gebieden klein te houden wordt lokaal gemaaid eind mei.

- Een start is gemaakt met de bouw van een nieuw ontvangstgebouw voor natuurbegraafplaats Hillig Meer. Helaas heeft een geschil met de bouwer geleid tot het tijdelijk stilleggen van de bouw. Begin 2025 wordt de bouw voortgezet in eigen beheer. Het gebouw heeft een centrale plek in het gebied en kijkt uit over het Hillig meer en de laagte van de Pingoruïne. Door veel glas te gebruiken zal het buiten naar binnen worden gebracht.
- De Robinia bosjes aan de noordkant van de provinciale weg zijn verder gedund, hiermee wordt langzaam gewerkt naar een meer inheemse opstand. Om de zichtbaarheid van de provincialeweg te onderdrukken zijn inheems groenblijvende planten geplant in de vorm van venijnboom en liguster.
- Het Koops-Oussoren Bos heeft het eerste groeiseizoen achter de rug. Afgesloten door een roodgekleurde laan van Moerasediken.
- De fijnspar is vooral in het nieuwe gedeelte van Hillig Meer dankbaar aanwezig. Om deze monocultuur te verminderen wordt elke kerst een deel gerooid door kerstbomen handelaren. Door dit twee jaar te doen is ruimte gekomen voor inheemse soorten zoals ruwe berk en zomereik. Een gunstige bijkomstigheid is dat men heeft kunnen genieten van een Heidehofse kerstboom bij het kerstdiner.

Meppen

- De Mepperdennen zijn een flinke dunning ondergaan, daarin is vooral veel licht op de bodem gekomen. De hoop is ook dat er letterlijk 'lucht' gekomen is voor de bomen, vooral de zomereiken hadden veel last van meeldauw. Een schimmel die het goed doet onder vochtige omstandigheden. Door lucht te geven is de hoop dat het bos vrijer blijft van schimmels, doordat de wind er beter door kan. Licht en lucht betekent vooral ook veel voor de verjonging. Het is hoog tijd dat er een nieuwe leeftijdscategorie bij komt in de beplantingen.
- Bodemonsters zijn genomen om de bodemkwaliteit te testen op de verschillende Heidehoflocaties. Meppen is een van de belangrijkste locaties hierin omdat er al jaren veel brandnetel groeit. De zoektocht naar een kruidenrijke opbouw is hiermee gestart. In 2025 verwachten we de laatste resultaten binnen te hebben.
- Na een bijzonder nat 2023 zijn afgelopen jaar een aantal paden aangepakt om verdere verdichting te voorkomen. Daarnaast is een poel gegraven bij het ontvangstgebouw om water niet alleen af te voeren maar vooral ook vast te houden. Dichtbij het ontvangstgebouw levert deze poel een goede bijdrage aan de beleving van natte natuur.

Ommen

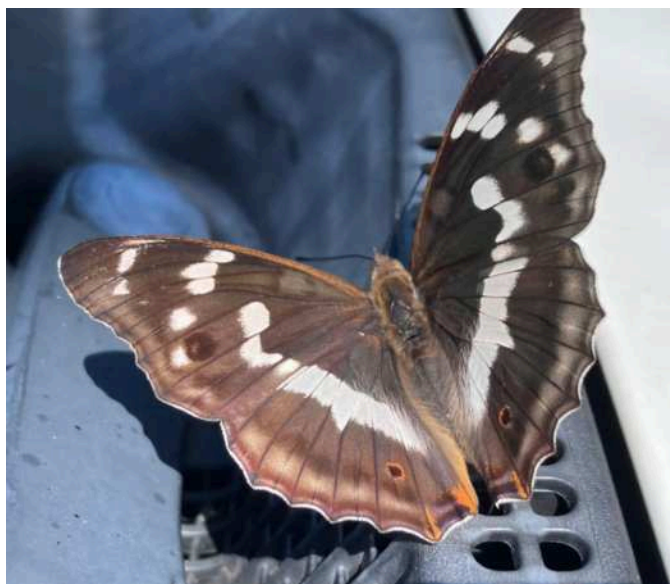
- De Ommermars biedt in 2024 ruimte aan mens, flora en fauna om en nabij Ommen. Ook de Nijlganzen weten het gebied goed te vinden. Enkele aangetroffen zeldzaamheden van het afgelopen jaar zijn de Liggende Ereprijs, de Beemdkroon en de Steenanjer. Het gebied is sowieso goed in trek bij de natuurfanaten. Alleen al het afgelopen jaar werden er meer dan 3.000 waarnemingen gedaan in het gebied.
- Op Hoogenraven blijft het sturen op gelaagdheid. Lijsterbes, Hulst, Eiken en Berken vormen een jonge waas in het gebied. Zeker in het voorjaar een aanrader om te aanschouwen onder de donkergroene naalden van de grove den.
- Blijvend wordt er aangeplant om de diversiteit te vergroten.
- De vrijwilligers zijn samen met de nieuwe natuurbeheerders Wim en Raymond druk bezig met het beheren van de heide en de Amerikaanse vogelkers. Ze hebben de smaak zodanig te pakken dat er een poel tevoorschijn is gekomen aan de noordkant van het gebied in de Slenk.
- De paden hebben na het natte jaar van 2023 in 2024 een flinke upgrade gehad. Komend jaar zal er ook nog gewerkt worden om de padenstructuur weer geschikt te maken voor de vele bezoekers van het gebied.
- Lokaal wordt de vergraste heide afgeplagd voor nieuwe heideontwikkeling.

- Op Laude is de rust na alle dunning- en inrichting activiteiten nu echt teruggekeerd. Mede de stilte in het gebied is betoverend. In het voorjaar biedt het een concert van vogelzang. De

ware schoonheid van het gebied wordt zichtbaar door de rijke variëteit aan soorten. Zeker in het najaar vormt dit een fraai gezicht.

- De handmatige dunningen door lokale vrijwilligers blijven in 2024 doorgaan langs de randen van het gebied. Hierdoor ontstaat langzaam meer variatie.
- Anders dan op de Ommermars is dit gebied beduidend minder bezocht, dat maakt de soorten niet minder bijzonder. De grote weerschijnvlinder liet zich herhaaldelijk zien en ook de Houtsnip, IJsvogel en Boomleeuwerik lijken het gebied gevonden te hebben.
- Met een flinke club vrijwilligers wordt doorlopend beheerd op de vermindering van Amerikaanse vogelkers, deze laat zich vooral zien in de opengemaakte gebieden.
- Er is een start gemaakt met het opschonen van de wallen van de beek achterop het terrein. Het is de bedoeling dat de beekloop zo beter zichtbaar wordt en de zon meer grip krijgt op het wateroppervlak.
- Voor het eerst zijn vleermuizen waargenomen in de vleermuiskasten die aan de gevel van het ontvangstgebouw hangen.

Traasterbos - Lettele

- Eind 2023 is landgoed het Traasterbos aangekocht nabij Lettele. Het gebied kent een rijke historie met sterke zichtassen, en sterrebos en knooppunten.
- Tot op heden zijn er geen nadrukkelijke beheersactiviteiten uitgevoerd.
- Een plan is gemaakt om de belangrijkste oorspronkelijke structuren weer terug te brengen en beleefbaar te maken op het landgoed.

Bourtange

- Ook in Bourtange is ca. 38 hectare bos aangekocht. Het gebied is nat en staat in monocultuur clusters. Desondanks bestaat er geen ambitie op korte termijn om dit te veranderen. Het gebied is bijzonder vanwege de rust, vanwege de natte omstandigheden kan hier alleen met strenge vorst gedund worden. Een dunning kan de diversiteit hier bevorderen.

Re-integratie van mens en natuur

De tweede missie, re-integratie van mens en natuur, blijft ook in 2024 centraal staan.

Elke maand worden er twee reguliere rondleidingen gegeven op alle locaties, deze vinden plaats op zondag.

Op de natuurbegraafplaatsen wordt actief gewerkt aan de kennis van natuur. Sinds 2022 is er voor elke locatie jaarlijks een natuurtraining voor alle medewerkers. Zo begrijpen zij beter wat er in de natuur gebeurt en hoe dit tot stand gekomen is. Deze natuurtraining heeft als uiteindelijk doel het versterken van kennisdeling naar onze bezoekers.

Bijgaand een overzicht van activiteiten ter bevordering van de relatie tussen mens en natuur:

- 21 januari Winterwandeling met sporenzoeken en verhalen over de winter en de relatie met de natuur. - Laude
- 18 maart inspiratiebijeenkomst voor uitvaartleiders over natuurvriendelijke rouwstukken - Eext
- 24 maart Natuurwandeling met Annetje - Eext
- 12 april herdenking franse parachutist - Eext
- 13 april Wildplukwandeling - Hoogenraven
- 14 april vogelwandeling verzorgd door een gid van IVN - Eext
- 21 april Nico de vries geeft vogelwandeling - Laude
- 28 april; lammetjesdag; gedenken met kinderen. Ouders gaan mee met Annetje oa de spiraal wandelen - Eext
- 26 mei Historische wandeling o.l.v. Lukas Hoven, o.a. over landgoed Heidehof, ontstaan van het gebied - Eext
- 9 juni Inspiratiedag met als thema natuurvriendelijk begraven - Eext
- 20 juli Seizoenswandeling met Annetje - Eext
- 5 oktober Workshop Natuurkunst o.l.v. Annetje - Eext
- 10 oktober Natuurfilm, the hidden life of Trees - Hoogenraven
- 19 oktober Herfstwandeling met Annetje - Eext
- 20 oktober Lammetjesdag; gedenken met kinderen. Ouders gaan mee met Annetje o.a. de spiraal wandelen - Eext
- 27 oktober Paddenstoelenwandeling verzorgd door gidsen van IVN - Eext
- 1 november Natuurwerkdag - Hoogenraven
- 2 november Allerzielenwandeling naar o.a. de spiraal - Eext
- Voorjaar schapenscheren - Mepperdennen
- Zomer vlinderexcursie - Mepperdennen
- Najaar paddenstoelenwandeling - Mepperdennen
- Historische wandeling met Albert Kuipers - Mepperdennen
- Jaar rond Specifieke rondleidingen zijn verzorgd, waaronder een paddenstoelenwandeling, een vleermuis excursie en een wandeling met een IVN gids. Tijdens de inspiratiedag was het thema "duurzaamheid". Bezoekers werden door diverse standhouders geïnformeerd over de mogelijkheden voor een duurzame uitvaart. - Laude
- Voorjaar, Ecoloog Erwin Goutbeek heeft een voorlichtings/ training ochtend verzorgd voor het personeel en de vrijwilligers. Gedurende een 2 uur durende wandeling over het terrein

heeft hij verteld over de vele bijzondere flora en fauna op Laude. De opgedane kennis kan weer worden ingezet tijdens rondleidingen en presentaties. - Laude

Bevorderen van maatschappelijke en politieke waardering voor natuur

Natuurbegraven blijft in Nederland de komende jaren een veelbesproken onderwerp. Dit is terug te zien aan de verscheidenheid van bezoeken van wethouders, statenleden en omwonenden. Ook andere natuurorganisaties worden rondgeleid op locaties van Heidehof om inzicht te geven in het effect van natuurbegraven. Nog belangrijker zijn daarbij de achterliggende mission statements, dit maakt duidelijk dat natuurbegraven er ook echt voor mens en natuur is.

Bijgaand een overzicht van activiteiten ter bevordering van de maatschappelijke en politieke waardering van natuur:

- Gesprek met de provincie Utrecht over de kansen die Natuurbegraven biedt ten aanzien van de realisatie van Natuur
- Gesprek met het college van de gemeente Deventer op traasterbos om de kansen te laten zien voor de realisatie van nieuwe natuur, een natuurbegraafplaats én het herstel van cultuurhistorische elementen op een landgoed.
- Deelname in de kerngroep die brainstormt voor kansen van Marken Landgoederen. Een initiatief van de gemeente Enschede.
- Actieve deelname in de wijziging v.d. wet op de lijkbezorging ten aanzien van Natuurbegraven. Daarmee is het doel meer gebieden geschikt te maken voor natuurbegraven.

Toekomstige activiteiten

Voor 2025 staan de nodige activiteiten klaar voor Landgoed Heidehof.

Zo noemen we hier:

- Realisatie ontvangstgebouw Hillig Meer
- Vergroten natuur Heidehof/Hillig Meer, middels omgevingsplan wijziging. Deze percelen zullen na de pacht(2030) pas fysiek omgevormd worden naar Bos, kruidenrijk grasland en een poel. Het zal gaan om de noord-oosthoek van Heidehof, tegen de N33 en de weg naar Eext.
- Gebiedsbezoek van de provincie Zeeland
- Herinrichting landgoed Traasterbos
- Vervolg bodemonderzoeken op locatie Eext, Ommen en Mepperdennen.

Financiële verantwoording

Stichting Heidehof		
ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023
<i>Materiele vaste activa</i>	€ -	€ -
<i>Vlottende activa</i>	€ 128.665	€ 168.894
TOTAAL ACTIVA	€ 128.665	€ 168.894
PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
<i>Eigen vermogen:</i>	€ 124.035	€ 159.107
<i>Kortlopende schulden</i>	€ 4.630	€ 9.787
TOTAAL PASSIVA	€ 128.665	€ 168.894
Staat van baten en lasten	2024	
<i>Baten:</i>		
Overige bedrijfsopbrengsten:	€ 23.148	
Opbrengsten effecten en rentebaten:	€ 8.220	
Totaal baten	€ 31.368	
<i>Lasten:</i>		
Afschrijvingskosten	€ -	
Overige kosten	€ 66.440	
Boekverlies effecten en Rente lasten	€ -	
Totaal lasten	€ 66.440	
Netto resultaat:	€ -35.072	
<i>Het netto resultaat is onttrokken aan het eigen vermogen</i>		

